

VISIE

BLAD MET EEN MENING VOOR EEN WERELD IN BEWEGING

**Visie lost het gat
in de begroting voor u op,
meneer De Croo.**

Geen dank.

Tegengas voor
de energiefactuur

Hoe armer de
wijk, hoe groter
de gezondheids-
problemen

Uit ervaring
De tattooartieste

Antwerpen
Verhoog je
waakzaamheid online

Vlexit

– Foto ID / Fred Debrock

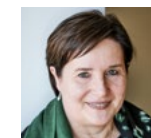
Hoe voel je dat er verkiezingen aankomen? Simpel, als politici over elkaars voeten vallen met ideetjes voor een volgende staatshervorming. Deze bevoegdheid splitsen, dat beleidsdomein overhevelen, de grootste fantastische omwenteling, wat simpelweg het einde van ons land betekent. De voorbije weken werden tonnen krantenpapier aan die Vlexit besteed en uren duidingsprogramma's op televisie volgepalverd. En ja, het zijn inderdaad verkiezingen volgend jaar. Veel mensen stellen zich daar vragen bij. Terecht. Zijn er nog geen besturen,

regeringen en politici genoeg in dit land? Tussen haakjes, de voorbije week kwam er nog een beleidsniveau extra bij in Vlaanderen: we hebben nu ook vijftien regio's. Zijn er dan geen problemen genoeg waarmee politici zich eerst en vooral zouden moeten bezighouden? Zij en wij zien allemaal dat het niet zo vlekkeloos draait in de kinderopvang, het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer ...

Dus wat me het meest vrees inboezemt is het blinde geloof, de dure eed, dat het na het zoveelste rondje staatsgemorrel allemaal veel beter wordt. We zijn best op onze hoede voor de profeet die brood eet. Of voor de vos die de passie preekt.

Nadien is de boer altijd veel ganzen kwijt. Tot dat besef komen ze nu ook in Groot-Brittannië, twee jaar na de Brexit. De Vlaamse werkgevers- en werknemersorganisaties deden deze week een niet mis te verstane oproep aan de regeringen van dit land: 'werk meer samen!'. Samenwerken, niet tegenwerken. Dat is beter voor de burgers en bedrijven in dit land. Als we daar nu eens al die politieke energie van de voorbije weken insteken?

Ann Vermorgen,
nationaal secretaris ACV,
verantwoordelijk voor
Vlaams ACV

WOON-WERKVERKEER

Eindelijk fietsvergoeding voor elke werknemer

Wie naar het werk fietst en vandaag nog geen recht heeft op een fietsvergoeding, krijgt vanaf 1 mei een vergoeding van 0,27 euro per gefietste kilometer. Bedoeling van dit akkoord tussen vakbonden en werkgeversorganisaties is om fietsen ook financieel aantrekkelijker te maken, naast de voordelen voor gezondheid en milieu. Het ACV haalt een slag thuis, 'al blijft uiteraard een goede fietsinfrastructuur een noodzaak', klinkt het bij onderhandelaar Piet Van den Bergh. De Centrale Raad voor het

Bedrijfsleven schatte in 2019 de kostprijs van dergelijke fietsvergoeding op 40 miljoen euro per jaar voor de volledige privésector, ofwel 2 procent van de uitgaven van ondernemingen voor bedrijfswagens, of 0,02 procent van de totale loonmassa in België.

Voor wie vandaag al recht heeft op een fietsvergoeding op basis van een cao verandert er niets. De Nationale Arbeidsraad dringt erop aan de nieuwe regeling ook in te stellen in de openbare sector. ■

WERK EN GEZIN

Besparingen op tijdskrediet gaan helaas door

Tijdens de begrotingsopmaak in oktober besliste de Vivaldi-regering te besparen op wie tijd neemt voor het gezin of voor een opleiding. De nieuwe regeling voor tijdskrediet en thematische verloven zou ingaan op 1 januari, maar liep vertraging op. 'Helaas heeft dat niet tot voortschrijdend inzicht geleid bij de regering', klinkt het bij het ACV. Vanaf 1 februari wordt het recht op tijdskrediet om te zorgen voor een kind ingeperkt, en ook opleiding

volgen wordt een stuk moeilijker voor wie deeltijds werkt. Ook de situatie waarbij een werknemer die 75 procent werkt, wel een uitkering kan krijgen om volledig te stoppen met werken, maar niet langer om halftijds te werken, is voor de vakbond een doorn in het oog.

~ Meer info over de maatregelen op www.visie.net

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel – e-mail: info@visieredactie.be – Lezersbrieven lezers@visieredactie.be – Abonnementen www.beweging.net/abonnementvisie – Verantwoordelijke uitgever Liesbeth De Winter – Redactie D'orven Ariën, Simon Bellens, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Lies Van der Auwera, Lieven Bax, Tinne Van Woensel, Rooni Theeboom, David Vanbellinghen, Sim Geerts, Sofie Buysse, Martine Creve – Hoofdredactie An-Sofie Bessemans, Wim Troch – Vormgeving Gevaert Graphics – Druk Coldset Printing Partners – Visie verschijnt maandelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van CM, ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC METEA, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten – De beschrijving van de CM-diensten en -voordelen in deze publicatie heeft enkel een informatieve waarde. Bij twijfel of betwisting gelden enkel de statuten van het ziekenfonds. Meer info: www.cm.be/statuten –

Naar deze miljarden voor begroting is De Croo op zoek

Sinds het politiek gehakketak en het ontslag van staatssecretaris Eva De Bleeker (Open Vld) gaat de regering uit van een federaal begrotingstekort van ruim vijf procent van het procent bruto binnenlands product. Zonder ingrijpen kijken we eind 2023 aan tegen een federaal begrotingstekort van 17 miljard euro, een jaar later al 20 miljard. Premier De Croo en zijn regeringsleden zullen tijdens de begrotingsgesprekken in maart dus enkele miljarden moeten vinden. Visie hoorde rond en keek verder dan je pensioen.

– Tekst Nils De Neubourg

3 miljard

Voorkom spier- en skeletproblemen

Een omvangrijk en vooral duur probleem, vaak veroorzaakt door werk. Ongeveer tweeënhalf miljoen Belgen kampen ermee, 150 000 van hen zijn daardoor in langdurige ziekte beland. Betere preventie op de werkvloer kan tot 3 miljard euro directe medische kosten uitsparen.

460 miljoen euro

Belast de échte huurinkomsten

Wie een woning verhuurt betaalt geen belastingen op wat er werkelijk aan huurgeld binnenkomt. Veel experts zijn het erover eens dat dat niet eerlijk is tegenover wie meer afdraagt van het loon. Daarom: laat de belastingen afhangen van werkelijke huurinkomsten.

1,75 miljard euro

Alleen bedrijfssubsidies waar het nut heeft

In vergelijking met onze buurlanden geeft België twee procent van het bruto binnenlands product meer uit aan economische steunmaatregelen aan bedrijven. Maar rapporten toonden aan dat niet iedere euro daarvan tot betere productiviteit of meer werkgelegenheid leidt. Een deel van de subsidies komt goed terecht, maar steeds meer subsidies leiden gewoon tot meer winst bij bedrijven.

560 miljoen euro

Aandelenopties voor veelverdieners de schop op

Een klein en select deel van werknemers kan ervoor kiezen om als deel van het loon aandelen te kopen van de werkgever. Ruim de helft van die werknemers heeft een jaarinkomen van bijna 100 000 euro. Zij kunnen dus bovenop dat riant loon en zonder noemenswaardige belastingen en bijdragen beursproducten aankopen, en snel weer ten gelde maken.

2,36 miljard euro

Herdenk de salariswagens en tankkaarten

Vanaf 2026 moeten alle wagens die deel uitmaken van het loon elektrisch zijn. Maar de schatkist blijft ondertussen wel bloeden. De FOD Financiën berekende dat we jaarlijks 2,36 miljard euro mislopen door rechtstreekse subsidies en verloren belastinginkomsten. Door werknemers met een bedrijfswagen en eventuele tankkaart over te laten stappen op een mobiliteitsbudget, kan het systeem van salariswagens herdacht worden zonder dat mensen moeten inboeten op verloning.

4,78 miljard euro

Maak facturen verplicht elektronisch voor bedrijven

Facturen verwerken blijkt in ons land nog echt papierwerk, zeker in bedrijven. Die hele papierwinkel is gevoelig voor onder meer fouten en fraude. Nochtans kan de overheid eenvoudig bedrijven verplichten

over te schakelen op digitale facturen en verwerking ervan. En het levert bijna 5 miljard euro op.

2 miljard euro

Belast de meerwaarde op aandelen

Het onderscheid tussen inkomsten uit arbeid of uit andere bronnen is achterhaald, vindt het ACV. Wie het kan dragen, moet mee een eerlijke bijdrage leveren, zo ook wie inkomsten haalt uit aandelen.

1 miljard euro

Zelfstandigen eerlijk laten bijdragen aan hun pensioenen

Sinds 2021 is de pensioenberekening van werknemers en zelfstandigen gelijkgetrokken. Alleen volgden de bijdragen van zelfstandigen aan de pensioenkas niet het verhoogde pensioen zelf. Dat slaat op termijn een gat in de budgetten van bijna 1 miljard euro.

en ook nog ...

Meer transparantie over farmadeals

De ziekteverzekering draagt jaarlijks een kost van 5 miljard euro van het totale geneesmiddelenbudget, en dat budget gaat in stijgende lijn. Niet alleen gebruiken we veel geneesmiddelen, er komen ook steeds meer nieuwe, dure geneesmiddelen op de markt. Steeds vaker worden ze vergoed via vertrouwelijke overeenkomsten tussen de federale minister van Sociale Zaken en farmaceutische bedrijven. Door die overeenkomsten is de werkelijke kostprijs per geneesmiddel voor de ziekteverzekering onbekend. Voor CM is innovatie belangrijk, maar enkel op voorwaarde dat de nieuwe geneesmiddelen werkelijk een meerwaarde bieden voor de patiënten. Dat is vandaag niet altijd zeker.

Inzetten op generische geneesmiddelen

Van de CM-leden die in 2019 een biologisch geneesmiddel voorgeschreven kregen, nam minder dan tien procent de generische variant. Daarmee scoort ons land opvallend slechter dan verschillende buurlanden. En het betekent hoge kosten. Het aanbod van generische geneesmiddelen moet daarom omhoog. Want zodra een generische variant beschikbaar wordt, moet ook de kostprijs van het originele geneesmiddel fors dalen. ■

Nu de nieuwjaarsrecepties van de politieke partijen achter de rug zijn, is het tijd om de balans op te maken.

Uiteraard zullen niet alle boodschappen de media gehaald hebben, maar jammer genoeg hoorden we politici opnieuw vooral tégen iets zijn, in plaats van vóór iets.

– Luc Van Gorp, Voorzitter CM

Tackelen of samenwerken?

Tijdens de eerste weken van het nieuwe jaar werd alweer duchtig getackeld. Er was gehakketak over een nieuwe staats hervorming. We leerden ook wie er met wie een nieuwe regering wil vormen en wie er zeker niet in aanmerking komt. En ja, we hebben zelfs al een kandidaat-premier voor verkiezingen die nog bijna anderhalf jaar van ons verwijderd zijn. Normaal gezien toch. Alsof er vandaag buiten de politiek al iemand wakker ligt van die verkiezingen. Laat staan dat veel mensen met spanning uitkijken naar een nieuw rondje staats hervorming.

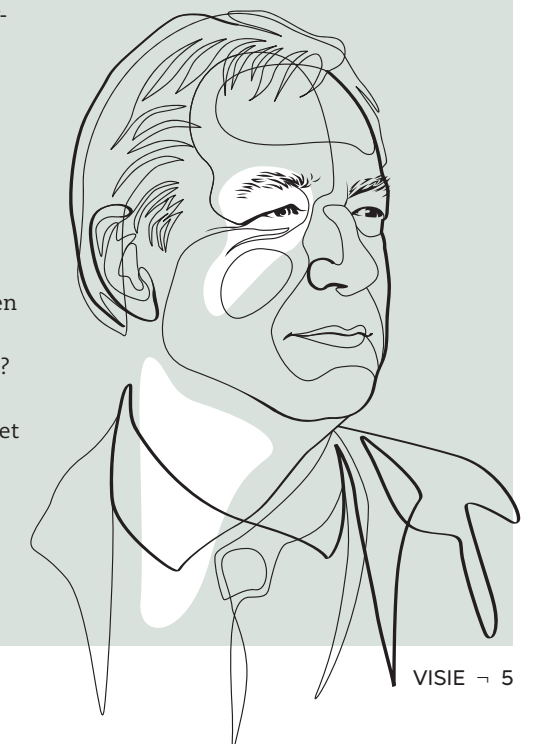
Zullen we straks onze facturen kunnen betalen? Zal er morgen een leerkracht voor de klas van onze kinderen staan? Zal er iemand voor mijn ouders kunnen zorgen als ze hulpbehoevend worden? Hoe kan ik alle bordjes in de lucht houden, thuis en op het werk? Wat als ik zelf voor lange tijd out ben? En welke natuurrampen staan er ons nog te wachten? Dat is wat mensen bezighoudt en waar ze oplossingen voor verwachten. Dat is waar de nieuwjaarsrecepties over zouden moeten gaan.

Want willen we uiteindelijk niet allemaal hetzelfde? Wie kan er tegen een kwaliteitsvolle, betaalbare en toegankelijke gezondheidszorg zijn? Wie wil er geen leefbare balans tussen werk en privé? Wie wil er niet dat zijn kinderen naar een school kunnen waar ze zich thuis voelen en uitgedaagd worden om te groeien? Wie kiest er niet voor

om te wonen op een plek waar het aangenaam is om te leven en te werken?

Het is net in die gezamenlijke uitdaging dat het verbindende verhaal zit. Iedereen heeft nood aan connectie. We zijn allemaal op zoek naar levenskwaliteit. Het is ook aan beleidsmakers om daartoe het juiste kader te creëren en verandering mogelijk te maken. Dat vergt een perspectief dat verder reikt dan de volgende verkiezingen, een debat dat over veel meer gaat dan over structuren en processen, politici die bereid zijn om samen te werken en leiders die over de partijgrenzen heen de weg kunnen wijzen.

Alleen zo'n verhaal kan erin slagen om mensen te enthousiasmeren. Laat dat mijn – late – nieuwjaarswens zijn voor een ander 2023. ■

1.

FILM

Klein en groot voor het grote scherm

Van 11 tot en met 26 februari nemen jeugd-film en audiovisueel experiment het grote scherm in op verschillende locaties in Antwerpen, Brugge, Gent, Kortrijk, Roeselare en Hamme. Van peuter cinema tot 16+, met workshops tijdens de krokusvakantie.

~ www.jeffestival.be

2.

TENTOONSTELLING

Sneakergold

Sneakers hebben het gaandeweg van sportschoen tot mode-object weten te schoppen. In Izegem, de stad van schoenen en borstels, kom je op de industriële erfgoed-site Eperon d'Or meer te weten over iconische modellen, bijzondere verzamelingen en zelfs rechtszaken over de sneaker.

~ www.eperondor.be/sneakergold

Breintrein

					2	9	4
		4	1			5	
		8		5			
3	5		4	9		2	
1	4					7	
		7		3			
	7				6	3	
8				6	1		5
							7

OUDEREN

Woonzorgcentrum kost gemiddeld bijna 2 100 euro

Uit recente cijfers die seniorenvereniging OKRA kon verzamelen, bleek dat woonzorgcentra hun kamerprijzen in 2022 gemiddeld met 197 euro verhoogden. Daardoor ligt de gemiddelde maandprijs voor een eenpersoonskamer nu op 2 096 euro. 'Dat vergroot nog maar eens de kloof tussen de prijs voor een verblijf in een woonzorgcentrum en het pensioen', klinkt het bij OKRA.

Om de betaalbaarheid van wonen voor deze ouderen te waarborgen, vraagt OKRA aan de Vlaamse overheid om de zorgpremie voor personen met een zware zorgnood – waarop alle bewoners van woonzorgcentra recht hebben – op te trekken. 'De maandelijkse premie van 130 euro werd de afgelopen tien jaar nooit

aangepast. Vanaf dit jaar komt er een schamele 5 euro bij. Een aanpassing aan de gezondheidsindex zou echter een stijging tot 166 euro betekenen', zegt Koen Peeters van OKRA.

De seniorenvereniging hamert daarnaast ook al langer op de federale energiepremies van de 75 000 bewoners van de Vlaamse woonzorgcentra. 'Zij hebben nog steeds geen energiesteun ontvangen, terwijl de kosten voor de gestegen energieprijzen wel doorgerekend worden', aldus Peeters.

'Ook wie een serviceflat huurt die aan een woonzorgcentrum of OCMW verbonden is, valt uit de boot. Een rechtzetting van deze onrechtvaardigheid dringt zich op.' ■

STARTERS OP DE ARBEIDSMARKT

Jeugdvakantie nog te onbekend

De Infolijn Studentenarbeid, die gratis betrouwbaar advies verleent aan jobstudenten, merkte de afgelopen periode een stijging van het aantal startende werknemers die contact nemen met vragen over hun vakantie-rechten. Verantwoordelijke van de Infolijn Nelis Jaspers: 'Vaak hebben jonge werknemers geen idee hoe het zit met hun verlof. Ook wie recent van school ging en een arbeidscontract tekende, kan aanspraak maken op verlof dankzij het systeem van jeugdvakantie. Ben je vorig jaar gestopt met school, niet ouder dan 25 in 2022 en heb je minstens één maand gewerkt, dan heb je recht op vier weken jeugdvakantie.' ■

~ www.chatmetisa.be

De lange uren die zorgwerkers moeten kloppen zijn niet normaal! De meesten combineren dit nog eens met een gezin, dat is heel straf!

~ KETNETRAPSTER SARAH MOUHAMOU in Flair over haar stage op de orthopedie-afdeling voor het programma Een echte job.

Regulering gokken opnieuw uitgesteld

Na uitstel in januari werd op 1 februari de stemming in de Kamercommissie over strengere regels voor de gokindustrie al voor de tweede keer uitgesteld. Reden? Interne onenigheid bij de meerderheid.

Martin Schoups, expert fiscaliteit van Beweging.net, vindt een strengere wetgeving nochtans dringend nodig. 'Na de legalisering van online gokken meer dan tien jaar geleden heeft de gokindustrie veel te lang vrij spel gehad. Goksites gaan veel te ver in het stimuleren van verslavend en riskant speelgedrag bij hun klanten, en moeten strikter worden gereguleerd. De leeftijdslimiet voor sportwedenschappen moet omhoog, en er moet een algemeen gokreclameverbod komen. De wetgever moet eindelijk korte metten maken met die cowboypraktijken de geld- en schuldproblemen veroorzaken.' Normaal gaan de strengere regels in op 1 juli, maar MR wil een advies van de Raad van State afwachten. ■

CORONAWERKLOOSHEID

ACV dringt aan op oplossing voor verloren vakantiegeld en vakantiedagen

Vorig jaar plaatsten nog heel wat bedrijven werknemers op coronawerkloosheid – in totaal gaat het om bijna 6,9 miljoen dagen voor 2022. Terwijl die dagen in 2020 en 2021 nog gelijkgesteld werden voor de opbouw van vakantie-rechten en het vakantiegeld, is dit voor 2022 – ondanks herhaaldelijk aandringen van het ACV – niet gebeurd. Daardoor dreigen 300 000 werknemers die door hun ongewilde tijdelijke werkloosheid al behoorlijk wat loon verloren, nu ook vakantiegeld en -dagen kwijt te zijn. Voor werknemers van bedrijven met een

collectieve sluiting in de zomer stellen zich nog extra problemen. Een ACV-delegatie bracht met getroffen werknemers een bezoek aan de besturen van de federale regeringspartijen. 'We konden ons niet van de indruk ontdoen dat politici schrokken toen ze hoorden van het probleem', aldus het ACV. Ook in het parlement zijn intussen vragen hierover gesteld aan minister van Werk Dermagne (PS). 'Hopelijk lost de regering snel het probleem op, nu ze het kennen. We laten niet af', klinkt het bij de vakbond. ■

HET CIJFER

60%

6 op de 10 gezinnen in Vlaanderen vinden dat het Groeipakket en andere toeslagen zoals de schooltoeslag en sociale toeslag moeten worden gekoppeld aan de spilindex, zo blijkt uit een bevraging van de Gezinsbond. Ruim een derde van de gezinnen geeft aan niet te kunnen rondkomen zonder het groeipakket. Voor een op de drie gezinnen is een onverwachte uitgave van 1 000 euro al zeer moeilijk.

Goed helpt je bewegen

-15%
op eigen aandeel bij aankoop Van Raam en Tri-Bike*

Geniet deze lente van een deugdlozende fietstocht, ook als je niet met een gewone fiets kan rijden.

Maak op onze fietstestdagen kennis met driewielers, duobikes, fietsen met lage instap ... Je krijgt deskundig en objectief advies en de mogelijkheid om uit te testen.

Maak je afspraak voor onze fietstestdagen in maart en april via www.goed.be/fietstestdagen.

* Geldig van 1/03 t.e.m. 30/04/2023, maar niet bij tegemoetkoming VSB. Ook niet cumuleerbaar met andere kortingen of acties.

samen met

'Zonder echte investeringen in zuinige woningen, blijft het uitgebreide sociaal energietarief noodzakelijk'

Sinds enkele weken zijn de energieprijzen weer tot op het niveau van voor de oorlog in Oekraïne gedaald. Tijd om de steunmaatregelen voor energie terug te draaien? Met de begrotingscontrole in zicht vindt de federale regering van wel. 'Maar alle factoren die tot de crisis geleid hebben, zijn nog steeds aanwezig.'

→ Tekst **Simon Bellens** → Foto's **Maarten De Bouw**

Meer dan een jaar lang schudde de federale regering maatregelen uit de mouw om de almaar oplopende energieprijzen te verzachten. Nadat ze de btw op gas- en elektriciteit verlaagde van 21 naar zes procent en het sociaal energietarief uitbreidde zodat zo'n twee miljoen Belgen er gebruik van konden maken, kwam de regering vanaf november met energieprijzen van zo'n 200 euro per maand. Die 'basispakketten' werden zelfs tot en met maart verlengd.

Aan dat verhaal lijkt nu een einde te komen. Na de schrikbarende recordprijzen van vorige nazomer begonnen de energieprijzen te dalen, en in januari was de verwachte gemiddelde jaarfactuur voor gas nog minder dan de helft van de verwachte prijs in september. Tegelijkertijd lopen de kosten van de maatregelen op tot in de miljarden. 'Als de storm voorbij is, moeten de zeilen bijgezet worden', klonk het bij premier Alexander De Croo (Open VLD). Maar is de storm wel voorbij?

'Er is een zekere gewenning', zegt energie-econoom en emeritus-hoogleraar Aviel Verbruggen. 'Op den duur leren we leven met die hoge prijzen. Maar de oorlog in Oekraïne is niet voorbij, en het Europese prijszettingmechanisme voor elektriciteit is niet veranderd. Alle factoren die geleid hebben tot de energiecrisis, zijn nog steeds aanwezig.'

Zijn carrière lang volgt Verbruggen al de winsten in de energiesector op. 'Voor 2021 en 2022 heeft de Wereldbank nog geen cijfers, maar het Internationaal Energie Agentschap (IEA, red.) schat dat de sector vorig jaar een recordwinst van 2 500 tot 3 000 miljard dollar heeft gemaakt, zonder dat ze daar enige moeite

voor moesten doen. Dat is gigantisch, het bruto binnenlands product (een maat voor de omvang van de economie, red.) van België is ongeveer 600 miljard dollar.'

Vooral de automatische loonindexering heeft mensen beschermd tegen de stijgende energieprijzen.

→ **JOSEFINE VANHILLE**

Ongelijkheidsonderzoeker Josefine Vanhille zag bovendien hoe de energiecrisis de ongelijkheid – zowel wereldwijd als in België – deed toenemen. 'De mate waarin mensen bescherming hadden, is erg ongelijk verdeeld', zegt ze. 'Zeker wie weinig spaarreserves had, niet had kunnen investeren in een energie-efficiënte woning, of afhankelijk was van de huurmarkt, heeft afgezien. Vooral de automatische loonindexering heeft mensen beschermd tegen de stijgende energieprijzen, blijkt uit onderzoek van de KU Leuven. Veel meer dan de ondersteunende maatregelen van de regering, zoals de btw-verlaging of de energieprijzen. Maar ook het uitgebreide sociaal energietarief was heel belangrijk. Doordat een veel ruimere groep daarvan gebruik kon maken, is de ongelijkheid in België niet nog sterker toegenomen.'

Wat vonden jullie van hoe de regering de energiecrisis tot nog toe heeft aangepakt?

VERBRUGGEN → 'De energieprijzen die ik van de regering gekregen heb, heb ik allemaal doorgestort naar een vzw die sociaal werk doet. Ik heb een passiefhuis,

BIO

AVIEL VERBRUGGEN

is emeritus-hoogleraar aan de Universiteit Antwerpen, en publiceert in mei *De grote energeroof* bij uitgeverij Epo, over de woekerwinsten in de energiesector.

JOSEFINE VANHILLE

werkt aan het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck van de Universiteit Antwerpen, waar ze ongelijkheid in relatie tot de klimaattransitie onderzoekt.

Josefine Vanhille: 'We hebben een maatschappelijk debat nodig over welk energieverbruik we normaal vinden, en wat luxe, of zelfs schadelijk is.'

al dat daar de prioriteit ligt, zowel ecologisch als in de aanpak van de energie-armoede. Maar zolang een beleid gericht op kwetsbaardere doelgroepen uitblijft, is een uitgebreid sociaal energietarief noodzakelijk.'

Heeft de energiecrisis volgens jullie verandering gebracht in de houding van politici?

VERBRUGGEN – 'De wereld is in ieder geval helemaal veranderd. De grote transitie bestaat erin dat we af moeten van fossiele brandstoffen. Als je die uitschakelt, is de klimaatcrisis aan de oorsprong opgelost. Dat betekent dat alles van elektriciteit zal moeten komen, uit de wind en van de zon. Sinds 2018 is dat goedkoper dan eender welke andere productiemethode, zoals gas of kernenergie, en die prijs daalt nog steeds. Met zonnepanelen kunnen we zelfs in onze eigen energieproductie voorzien. Maar voor energiereuzen is dat natuurlijk geen interessant winstmodel.'

VANHILLE – 'Ook nieuw in het beleids-perspectief is de beginnende aandacht voor het verschil tussen basisnoden, zoals energie voor een verwarmde woning, en luxegebruik, zoals voor een zwembad. Dat is een erg belangrijk onderscheid om te maken. De Vlaamse waterfactuur doet dat al. Er is een prijs voor basisgebruik, per gezinlid en op basis van een normaal verbruikspatroon, en wat je daarboven verbruikt betaal je dubbel. Die tariefstructuur erkent dat water schaars is, en dat niet al het watergebruik gelijk is. Voor energie hebben we een maatschappelijk debat nodig over welk verbruik we noodzakelijk vinden. Wat is het minimum om deel te nemen aan de samenleving? Wat aanvaarden we als normaal verbruik? En wat is luxe, of zelfs schadelijk? Niet alle verlangens zijn evenwaardig.'

VERBRUGGEN – 'Eigenlijk ben ik erg hoopvol over de toekomst. De oplossingen zijn er, en ze worden alsmaar goedkoper.' ■

>> dus ik had die premies helemaal niet nodig. Soms was het beleid niet voldoende gericht op de mensen die het echt nodig hadden. De uitbreiding van het sociaal energietarief bereikte daarentegen wel de juiste groepen.'

VANHILLE – 'Vanuit sociaal oogpunt was de verbreding van de doelgroep van het sociaal energietarief doelmatig beleid dat echt een verschil maakt voor de huishoudens in kwestie. De energiepremie voor iedereen waren natuurlijk veel ondoelmatiger. Vanuit ecologisch perspectief zie ik vooral veel gemiste kansen. Er werd nog zo weinig op energie-efficiëntie ingezet.'

Bij de begrotingscontrole in maart wil de federale regering de energieregelingen herbekijken. De permanente btw-verlaging voor gas en elektriciteit naar zes procent zou ze aanvullen met hogere accijnzen, en ook het uitgebreide sociaal energietarief ligt op het blok. Een slechte zaak?

VERBRUGGEN – 'Een goed sociaal tarief zal altijd nodig blijven. Maar als het over woningen gaat, moet je ook naar

de sociale huisvesting kijken, die lange tijd erg slecht scoorde op energiezuinigheid. Dat begint nu te veranderen, en daar moet je het energieprobleem van de armste mensen aanpakken.'

VANHILLE – 'Het gaat om een nog veel grotere groep dan de allerarmsten. Gentse onderzoekers berekenden dat 40 procent van de Vlaamse huiseigenaars met spaargeld noch een lening de renovatie kan betalen die nodig is voor een energielabel klasse A. Het huidige Vlaamse beleid met premies en subsidies voor energierenovaties bereikt enkel kapitaalkrachtige woningeigenaars die de kosten zelf kunnen voorschieten, zij winnen een deel van hun investeringen terug. Maar dat gaat om slechts iets meer dan de helft van alle eigenaars, om van huurders nog te zwijgen. Waarom hebben zoveel mensen dat uitgebreide sociaal energietarief zo nodig? Omdat het beleid het meest tekortschiet in maatregelen om energie-efficiëntie toegankelijk te maken voor een veel breder publiek. Nochtans pak je daarmee de oorzaak van de problemen aan. Zolang ik dit onderzoek, weten we

NIET WAAR

'Wie hard genoeg werkt, komt altijd goed terecht'

Het idee dat je met hard werken alles kan verwezenlijken, werkt motiverend en doet dromen, maar onderzoek toont dat de realiteit is helaas anders in elkaar zit.

Herken het geluk in je eigen leven'. Dat is de boodschap die armoede-expert Wim Van Lancker (KU Leuven) gaf in een speech aan zijn oude middelbare school. In die speech veegt hij de vloer aan met een hardnekkige mythe: wie hard werkt en aanleg heeft, die komt er wel. 'Dat is een breed gedragen gevoel. Zeker bij wie het zogenaamd gemaakt heeft, maar zelfs onder mensen in armoede', geeft Van Lancker aan. Het idee dat je met hard werken alles kan verwezenlijken, werkt motiverend en doet dromen, maar de realiteit is helaas anders, toont onderzoek.

'Het is heel menselijk om onze eigen verdiensten te overschatten.' Niet dat dat erg is, zegt de armoede-ex-

pert. 'Maar we moeten erkennen dat ook geluk een grote rol speelt in waar we terechtkomen.' Dat geluk begint al voor de geboorte. De achterstand of voor-sprong waarmee je het leven start, bepaalt heel wat op latere leeftijd. Dat is ook de conclusie van vele onderzoeken. Schijnbaar banale keuzes of toevalligheden zoals de schoolkeuze, studierichting, jeugdbeweging enzovoort blijken een goede voorspeller van de kansen op latere leeftijd. 'Hoe hard je ook werkt, toeval en geluk bepalen veel', vat Van Lancker al het onderzoek samen.

Samen met de boodschap van Van Lancker kwam Statbel recent met nieuwe cijfers die de rol van geluk lijken te bevestigen. Want

ook wie (hard) werkt heeft geen garantie op een comfortabel leven. Onder de werkenden kan twaalf procent zich geen week vakantie veroorloven, en vijftien procent heeft moeite met een onverwachte uitgave. 'Iemand aan de top van de samenleving vindt waarschijnlijk dat hij of zij die plaats verdient door het harde werk. Maar onderaan kan je even hard werken en toch in een moeilijke situatie verkeren. Daar heeft de verzorgingsstaat dan een belangrijke rol te spelen', besluit Van Lancker. ■

Meer van deze speech lees je op visie.net

Stijn Grypp, Hoofd dienst onderneming van het ACV

Mag op een sollicitatie gevraagd worden naar burn-outgevoeligheid?

'Ben je gevoelig voor een burn-out?' Die vraag krijgen sollicitanten tegenwoordig soms voor de voeten geworpen. Het is niet alleen ongepast, bovendien heeft de werkgever niet het recht om ernaar te vragen. Juridisch valt het namelijk onder de noemer van onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens. Dat soort informatie behoort tot de persoonlijke levenssfeer, net zoals je niet mag vragen of een sollicitant zwanger is.

Natuurlijk zijn fysieke of mentale eigenschappen soms belangrijk om een functie goed te kunnen invullen. Zo is stressgevoeligheid bijvoorbeeld van groot belang voor een piloot. Maar zelfs dan komt het alleen een arbeidsarts toe om uit te maken of een werknemer al dan niet medisch geschikt is om een bepaalde functie uit te oefenen, én met respect voor het beroepsgeheim.

Mocht je op een sollicitatie toch de vraag krijgen of je burn-outgevoelig bent, ben je niet verplicht om daar eerlijk op te antwoorden. Een werknemer is namelijk niet verplicht om een (mogelijke) werkgever in te lichten over een ziekte of handicap, tenzij die ziekte of handicap een bedreiging vormt voor de werknemer, collega's of anderen, zoals bij de piloot.

Tot slot is zo'n vraag een aanwijzing voor een gebrekkige visie op welzijn op het werk. Het voorkomen van een burn-out is immers de verantwoordelijkheid van een werkgever, niet die van de toekomstige werknemer. ■

Hoe armer de wijk, hoe groter de gezondheidsproblemen

Hoe armer je wijk, hoe slechter je gezondheid. Dat blijkt uit een grootschalige studie van CM. 20 000 wijken in België werden opgedeeld op basis van het gemiddeld netto belastbaar inkomen per wijk. Met de adresgegevens van de 4,5 miljoen CM-leden kregen de onderzoekers zicht op een mogelijk verband tussen het inkomen en de omgang met gezondheidszorg. De conclusie is glashelder: naarmate de welvaart afneemt, wordt de zorgbehoefte alleen maar groter.

→ Tekst **Lies Van der Auwera** → Illustratie **Rutger Van Parys**

Onderzoekster Clara Noirhomme: 'Het is niet de eerste keer dat dit soort onderzoek uitgevoerd wordt, maar nog nooit zo fijnmazig als nu. De opdeling in inkomenscategorieën geeft een duidelijk beeld van hoe zorg gebruikt wordt in armeren en rijkere wijken.'

Acuut probleem

Enkele zaken vallen meteen op. Noirhomme: 'De behoefte aan gezondheidszorg neemt toe naarmate de welvaart daalt. Wie in een armere wijk woont, heeft 80 procent meer kans om binnen het jaar te overlijden. Ook de cijfers rond diabetes waren verrassend: maar liefst 51 procent van de inwoners van de armste wijken heeft meer kans

op diabetes in vergelijking met inwoners van de rijkste wijken.' Wie meer middelen heeft vindt makkelijker de weg naar zorg, al van in het begin van de aandoening. Omgekeerd: hoe zwaarder de zorg, hoe meer bewoners uit arme wijken er gebruik van moeten maken. Noirhomme: 'Ze hebben vaak minder toegang tot preventie of stellen zorg uit. Dat maakt dat, als ze dan ziek worden, de zorg vaak zwaarder is. Een goed voorbeeld is het tandartsbezoek. In de armste wijken lopen mensen 70 procent meer risico om helemaal geen tandarts te zien gedurende drie jaar. Daardoor komen ze vaak pas terecht bij de tandarts met een acuut probleem, zoals een abces.'

Gelijke toegang

Dat gezondheid direct te linken is aan armoede, valt niet te ontkennen. En dat mogen we niet toelaten, vindt CM-voorzitter Luc Van Gorp: 'Vandaag bestaat al een statuut verhoogde tegemoetkoming voor de minst gegoeden. Maar wat als je daar net boven zit? Uit deze studie leren we dat de minst bedeelde groep veel

ruimer is dan enkel wie vandaag een verhoogde tegemoetkoming krijgt. Daarom moeten we nadenken over een betere terugbetaling. Denk aan een muurtje: sommige mensen kunnen over het muurtje kijken, anderen hebben een stoel nodig. Sommige mensen hebben geen stoel en zullen er nooit over kunnen kijken. We moeten de terugbetaling zo organiseren dat de financiële drempel naar de gezondheidszorg voor alle groepen even laag is.'

Op zoek in de wijk

Mensen zonder financiële zorgen vinden hun weg in de zorg wel, maar wat met wie verloren loopt? Dit fijnmazige onderzoek bevat gouden informatie voor wie ermee aan de slag wil op het terrein zelf. Geografisch kun je nu perfect de wijken aanwijzen waar mensen niet tot bij de juiste zorg geraken. Het federaal project Community Health Workers, geleid door de ziekenfondsen, vult die leemte sinds 2021 in de armste wijken op. Met succes. Jef Claeys, coördinator van het Community Health Work-project: 'Op dit moment werken er dertig mensen op het terrein in de armste wijken van Vlaanderen en Brussel. We gaan echt op zoek in de wijk zelf: op de pleintjes, op straat of in de sociale kruidenier. We zoeken de juiste plekken om met maatschappelijk kwetsbare mensen in contact te komen. Zodra er een vertrouwensband is, brengen we hen in contact met eerstelijnsgezondheidszorg. Hebben ze bijvoorbeeld een huisarts? Of zijn ze aangesloten bij een ziekenfonds? Vaak gaat het echt om de basis die ontbreekt. Over heel België hebben we al 18 000 acties ondernomen voor 4 900 mensen.'

Zhor Boulaich Kasmi, Community Health Worker in Borgerhout, spoort dagelijks mensen op en leidt hen naar de juiste zorg of dienst. 'Ik probeer bruggen te bouwen met mensen op straat of op de pleintjes. Of ze vinden mij via mond-tot-mondrecla-

me of via sleutelfiguren, zoals op school of in de moskee. Barrières neerhalen is mijn taak. Heel wat mensen durven niet naar de arts omdat ze denken dat het te duur is. Dan gaan ze vaak meteen naar het ziekenhuis. Ik zoek voor hen een huisarts, maak een afspraak en ga de eerste keer mee naar de dokter. Ik zie heel veel schrijnende situaties, maar het verschil dat we voor deze mensen kunnen maken, geeft veel voldoening.'

Kloof dichten

Van de straat naar het regeerakkoord, dan. Dat maakt alvast gewag van de ambitieuze belofte om tegen 2030 de gezondheidskloof met 25 procent te verminderen. Er is dus nog genoeg werk aan de winkel. De sleutel ligt volgens Van Gorp in de brede aanpak, waarbij aandacht voor gezondheid zich weerspiegelt op alle vlakken, de zogenaamde *Health in all policies*. Goede huisvesting, onderwijs, tewerkstelling ... zijn allemaal deel van het verhaal. Van Gorp: 'We moeten gezondheidsdoelstellingen formuleren. Hoe kun je gezondheidszorg integreren op alle vlakken van de samenleving? Hoe kunnen mensen bijvoorbeeld in gezonde

Vandaag bestaat er al een statuut verhoogde tegemoetkoming voor de minst gegoeden. Maar wat als je daar net boven zit?

→ LUC VAN GORP

woningen leven? Of hoe kunnen we ervoor zorgen dat mensen minder antibiotica nemen? Daarin spelen we als gezondheidsfonds een belangrijke rol.'

In de kantlijn: 80 procent van alle CM-leden gaat minstens een keer per jaar naar de huisarts. Rijk en arm. Van Gorp: 'De huisarts is een belangrijke poortwachter. Als je de huisarts een preventieve rol geeft, kan die vragen: 'Hoe gaat het met jou?' in plaats van: 'Wat is je probleem?'. Het is zoeken naar manieren om iedereen te bereiken. Wat heeft iemand nodig om *health in all policies* te bereiken, in proportie naar betaalbaarheid, dat is het debat dat we moeten voeren.' ■

Alaaf!

Na enkele coronajaren maken de Ninoofse Gasthieëren stilaan hun bus weer in gereedheid voor een uitbundig straatcarnaval. Feestelijke lichtjes, een muziekinstallatie en decoratie toveren deze oude lijnbus binnenkort weer om tot een vrolijke partybus. De bijzondere carnavalistengroep neemt mensen mee op de bus die anders niet in gelegenheid zijn om de optocht te beleven, zoals kankerpatiëntjes en mensen met een handicap. Tijdens de stoet vieren ze carnaval en delen ze snoep uit aan de omstaande Ninovieters, ook wel bekend als de Kaffeegieters of Wettelkrabbers. ■

~ Foto Wouter Van Vooren

'Tatoeëerders zijn niet allemaal stoere binken'

Van de oude Egyptenaars tot Ötzi, de Oostenrijkse ijsmummie: zelfs in de oudheid waren ze al fan van tatoeages. Het is dus allesbehalve een recent modefenomeen. Maar waarom willen we onze huid zo graag versieren? Wij vroegen het aan tattooartieste Lucie*. 'De tijd waarin tatoeages als iets ordinairs aanzien werden, ligt gelukkig al even achter ons.'

– Tekst **Dominic Zehnder** – Illustratie **Peter Goes**

Bij tatoeëerders denk je misschien meteen aan ruige mannen en vrouwen die je liever niet alleen in een donker steegje tegenkomt. Maar dat clichébeeld klopt helemaal niet. Het beste bewijs daarvoor is tattooartieste Lucie, die we ontmoeten in een gezellig, knus stadscaféetje. Zij glimlacht wanneer ze met dat cliché wordt geconfronteerd. 'Wij zijn zeker niet allemaal stoere mensen die geen angsten kennen en ons enkel met een Harley Davidson verplaatsen. Tatoeëerders zijn kunstenaars, geen relschoppers. Alleen is ons canvas geen doek, maar het menselijk lichaam.'

Zelfexpressie

'Het taboe rond tatoeages en het marginale kantje dat er lang mee geassocieerd werd, is de laatste jaren gelukkig weggeëbd. Bij onze ouders en grootouders leefde het idee nog dat

tatoeages vooral iets voor aan lager wal geraakte mensen zijn, maar daar zijn de jongeren al lang van afgestapt. Tegenwoordig komen mensen uit alle lagen van de bevolking en met alle mogelijke beroepen bij mij langs.'

Desondanks merkt ze wel op dat er nog wel wat werk aan de winkel is. 'Ik snap niet hoe een tatoeage nog steeds weerzin of woede kan opwekken bij mensen, met uitzondering van haatsymbolen en heel expliciete designs uiteraard. Ook dat sommige werkgevers nog steeds discrimineren op wie een zichtbare tatoeage heeft, vind ik onbegrijpelijk. Voor wie een tatoeage heeft, is dat iets heel moois en waardevols. Dat is een vorm van pure zelfexpressie. Hoe kun je daar dan tegen zijn?'

Iedereen die een tatoeage laat zetten heeft daar een andere reden voor, vertelt de tattooartieste. 'Zowat de helft komt langs om puur esthetische

redenen, gewoon omdat ze het mooi vinden. Maar daartegenover staat de andere helft die net op zoek is naar een tatoeage die aansluit bij een persoonlijk verhaal of een belangrijke levensgebeurtenis. Wanneer ik voor iemand op basis van een verhaal een ontwerp mag uitwerken, voel ik mij vereerd. Zo kan ik deel uitmaken van hun levensverhaal en helpen bij het

Het zijn niet alleen de klanten die pijn lijden.

– TATTOOARTIESTE LUCIE

verwerkingsproces of net in de vreugde delen.'

Cowboyverhalen

Hoewel in de volksmond misschien nog regelmatig gesproken wordt over cowboyverhalen uit de tattooereld – denk maar aan de mediahete rond de jonge vrouw die tientallen sterren in haar gezicht liet tatoeëren – behoren zulke uitspattingen tot het verleden volgens Lucie. 'Zulke dingen gebeuren maar heel zelden. En gelukkig maar. Tattooartiesten zijn doorgaans professionals die hun werk met de nodige beroepsernst uitvoeren.'

'Mensen maken zich soms ook zorgen over de medische impact van een tatoeage. Maar ik kan je verzekeren, alles wordt voortdurend en tot vervelens toe ontsmet. Ook al het materiaal is steriel. Het is eigenlijk net zoals bij een medische ingreep waarbij je ook verwacht dat alles volgens de strengste hygiënische voorschriften verloopt. Diezelfde ethiek wordt ook aangehouden bij een tatoeage. Je wilt immers de gezondheid van de getatoeëerde niet op het spel zetten.'

Diepgang

Volgens de tattooartieste heeft zij het mooiste beroep ter wereld. Dat komt volgens haar voor een groot deel door de vertrouwens-

band die je schept wanneer je een tatoeage zet. 'Je bent immers met het lichaam en uiterlijk van mensen bezig. Ze schenken jou het vertrouwen om je ontwerp op hen te zetten. Vaak voer je terwijl ook heel diepgaande conversaties met de persoon op de tatoeetafel waarin we allebei onze ziel kunnen blootleggen. Omdat zowel de klant als ikzelf op dat moment met andere zaken bezig zijn en er geen rechtstreeks oogcontact is, vallen heel wat drempels weg. Zo wordt het bij momenten bijna een therapie sessie.'

Tatoeëren lijkt voor buitenstaanders wellicht een rustige en weinig belastende bezigheid, maar dat spreekt Lucie met klem tegen. 'Er kruipt eigenlijk heel veel tijd in één tatoeage, zelfs in een kleine. Er gaat een langdurig ontwerpproces aan vooraf. Ook het klaarzetten en uiteraard de afspraak zelf nemen redelijk wat tijd in beslag. Bovendien zijn er veel tattooartiesten die na jaren in het vak chronische rug- en gewrichtspijn eraan overhouden. Vaak moet je je in allerlei vreemde en onnatuurlijke posities wringen tijdens het zetten van een tatoeage. Dat voel je wel op het einde van de dag en wreekt zich dan ook op de lange termijn. Het zijn dus niet enkel de klanten die gepijnigd worden.' ■

*Lucie is een schuilnaam.

JOBSTUDENTEN

Zware misser in de wetgeving rechtgezet

Goed nieuws voor de jobstudenten en hun ouders. In december vorig jaar bracht Visie een groot probleem in de wetgeving onder de aandacht: jobstudenten die een arbeidsongeval hadden, vielen terug op een uitkering en dreigden daardoor het groeipakket te verliezen. 'Daardoor waren ze financieel heel wat slechter af', stelt Nelis Jaspers van Jong ACV. Vlaams minister van Welzijn Hilde Crevits (CD&V) wijzigde het besluit en maakte duidelijk dat het 'niet de bedoeling is om jongeren die slachtoffer zijn van een arbeidsongeval of beroepsziekte bijkomend te straffen door de gezinsbijslagen terug te vorderen.' ■

VACATURES

ACV zoekt

- Pleiter – Brussel
- Onthaalbediende – Brussel
- Medewerker Infopunt – Vlaams-Brabant

ACV Voeding en Diensten zoekt

- Vertaler-tolk – Brussel

ACVBIE zoekt

- Boekhouder – Brussel

COV zoekt

- Sociaal-juridisch adviseur – Brussel
 - Communicatiemedewerker – halftijds – Brussel
- ~ www.hetacv.be/vacatures

CM zoekt

- Directeur HR & organisatieontwikkeling
- Kantoorconsulent – Antwerpen-Noord of Vilvoorde-Zaventem
- Netwerkkooördinator eerstelijnszorg – Mechelen
- Product owner / Business specialist – Schaarbeek
- Inkoper Soft facilities – Schaarbeek
- Projectmedewerker Zorgzame buurt Samana – Tienen

~ www.cm.be/jobs

Twee Zomers- en 1985-actrice

Ruth Becquart

gevat
in 5
woorden

Teruggetrokken

'Ik ben eigenlijk een heel introvert persoon, maar tijdens het werk kan ik dat van mij afschudden. Mijn werkomgeving is voor mij een veilige bubbel waarin ik mezelf kan laten gaan en schaamteloos de extreemste dingen mag doen, die ik in het echte leven nooit zou durven. Maar zodra er 'Cut!' geroepen wordt, of wanneer de voorstelling afgelopen is, dan is dat weer voorbij. Dan kan ik mij weer in mijn schulp terugtrekken en in alle rust onzichtbaar worden.'

Bezeten

'Ik speel een bescheiden rol in de nieuwe film *The Chapel*, waarin het gaat om mensen die hun leven in functie stellen van de kunst. Ik herken mezelf daar wel in. Mijn vak is meer dan een beroep, het is een passie. Je wordt daardoor als het ware helemaal bezeten. Ik kan het niet loslaten wanneer ik met een project bezig ben. Het is op zo'n moment alsof alles wat je ziet in de wereld daarmee verbonden is.'

Grauw

'Het is een raar gevoel wanneer de politiek probeert duidelijk te maken dat je als kunstenaar voor hen eigenlijk niet belangrijk bent. Wij zijn er allemaal van overtuigd dat het vertellen van verhalen onontbeerlijk is, in welke vorm dan ook, of dat nu toneel, film, tv of muziek is. Gewoon babbelen, boeken lezen, je gedachten uitwisselen en je aan elkaar spiegelen, dat is een basisbehoefte om het leven door te komen. Een mens heeft kunst nodig om gelukkig te zijn. Dat geeft het leven een extra laagje. Anders is het allemaal zo hard en zo grauw.'

Hoopvol

'Hoewel ik de minder fraaie kant van de realiteit goed zie en melancholisch en zwaarmoedig kan zijn, ben ik doorgaans wel hoopvol. Ik las onlangs in een interview met psycholoog Bram Vervliet dat wie hoopvol of positief durft te zijn in de huidige tijd die vol angst en woede zit, vaak als naïef wordt afgeschilderd. Het is jammer dat het woord naïef zo vaak wordt gekoppeld aan hoop. Zolang de dingen bewegen, hoe traag ook, is er hoop. Dat is iets dat we moeten koesteren.'

Tragikomisch

'Mensen weten dat misschien niet omdat ik vaak heel serieuze types speel, maar ik ben eigenlijk wel grappig. (lacht) Humor is heel belangrijk voor mij. Ik ben misschien niet meteen het type om altijd te grappen en te grollen, maar ik hou wel van de tragikomedie met een lach en een traan. De combinatie van die twee uitersten vind ik het boeiendst. De slechterik die af en toe ook een goeie mop maakt is bijvoorbeeld ook verrassend. Zulke zaken en knipoogjes probeer ik overal wel ergens in mijn werk te steken.'

The Chapel, de nieuwe film van Dominique Deruddere met Taeke Nicolai, Ruth Becquart en Kevin Janssens is nu te zien in de bioscoop.

→ Tekst Dominic Zehnder → Foto Belga

ANTWERPEN

